

PATVIRTINTA
Kretingos rajono savivaldybės mero
2026 m. d. potvarkiu Nr.

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS KRETINGOS PSICHIKOS SVEIKATOS CENTRO 2026–2028 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

BENDROSIOS NUOSTATOS

VšĮ Kretingos psichikos sveikatos centro paskirtis – teikti Kretingos rajono ir kitiems centrą pasirenkantiems šalies gyventojams prieinamas, saugias, kokybiškas, kvalifikuotas, rezultatyvias, atitinkančias pacientų poreikius bei interesus, ambulatorines pirminės asmens psichikos sveikatos priežiūros paslaugas. Racionaliai naudoti finansų, žmonių ir kitus išteklius bei sveikatos technologijas. Užtikrinti pacientų privatumą, jų duomenų konfidencialumą, žmogiškąją pagarbą ir orumą. Aktyviai dalyvauti stiprinant visuomenės ir asmens sveikatą.

Strateginio plano struktūra patvirtinta Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2022 m. kovo 31 d. Nr. T2-100 sprendimu.

Įstaiga savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos konstitucija, Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymu, Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymu, Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymu, Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymu, Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Kretingos rajono savivaldybės mero 2025 m. birželio 29 d. potvarkiu Nr. V3-194, patvirtintais įstaigos įstatais bei kitais įstatymais ir teisės aktais.

Įstaigos veikla planuojama vadovaujantis valdymo organų patvirtintu perspektyviniu veiklos planu, sutartimi sudaryta su Teritorine ligonių kasa dėl paslaugų nomenklatūros, jų teikimo, kokybės derinimo sąlygų, kiekio, sutartinės sumos ir apmokėjimo sąlygų bei Kretingos rajono savivaldybės tarybos sprendimu 2025 m. sausio 30 d. Nr. T2-1 patvirtintu Kretingos rajono savivaldybės 2025–2027 metų strateginiu veiklos planu.

Strateginio plano paskirtis užtikrinti ir nuolat gerinti teikiamų psichikos sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir jos valdymą, tobulinti psichikos sveikatos priežiūros paslaugų teikimo bendruomenėje organizavimą, jų apimtį ir kompleksiskumą, skatinti ir remti darbuotojų profesinį tobulėjimą, didinti darbuotojų motyvaciją ir darbo našumą, diegti naujas informacines technologijas.

IŠORINĖS APLINKOS ANALIZĖ

Politiniai veiksniai

Šis strateginis veiklos planas parengtas vadovaujantis svarbiausiais PSO Europos Visuomenės psichikos sveikatos politikos pagrindiniais principais:

- Psichikos sveikata pripažįstama svarbiausia XXI amžiaus pradžios visuomenės sveikatos sritimi, kuriai reikia kiekybiškai ir kokybiškai naujų investicijų ir sprendimų, nes psichikos sutrikimų našta visuomenei nuolat auga, pradeda vyrauti, palyginti su kitais sveikatos sutrikimais, ir, jei į tai reaguojama pasyviai ir tradiciniais būdais, stipriai trikdoma valstybių socialinė ir ekonominė plėtra bei piliečių gyvenimo kokybė.

- Yra veiksmingų būdų mažinti tiek lengvų psichikos ir elgesio sutrikimų, tiek sunkios psichikos ir proto negalios našą; būtina išvaduoti psichikos sveikatos sritį iš profesinės, politinės ir geografinės izoliacijos ir kuo labiau integruoti šią sritį į visuomenės sveikatos sistemą, pirminę sveikatos priežiūrą, bendrąją sveikatos priežiūrą, švietimo, socialinės apsaugos bei kitus sektorius.

VšĮ Kretingos PSC vykdo veiklą vadovaudamasi Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimais, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymais.

Psichikos sveikatos politikos įgyvendinimą šalyje koordinuoja SAM. Lietuvos Respublikoje svarbiausias įstatymas, kuris reglamentuoja psichikos sutrikimų turinčių žmonių teises yra Psichikos sveikatos priežiūros įstatymas. Taip pat Lietuvai esant ES nare ir prisiimant kitus tarptautinius įsipareigojimus labai svarbūs dokumentai Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija ir Jungtinių Tautų neįgaliųjų konvencija.

LR politikos pagrindinis pranašumas yra tas, kad pastoviai skiriamas dėmesys psichikos sveikatos priežiūrai, kaip specializuotai sveikatos priežiūrai valstybiniu mastu, nuolat tobulinamas ir papildomas 2007 m. balandžio 3 d. Lietuvos respublikos seimo priimtas nutarimas dėl psichikos sveikatos strategijos patvirtinimo ir 1995 m. priimtas Lietuvos respublikos psichikos sveikatos priežiūros įstatymas, kuris nurodo, kad gera psichikos sveikata yra neatsiejama bendrosios žmogaus sveikatos dalis. Gera emocinė savijauta – tai asmens bei visuomenės laimės ir gerovės sąlyga. Viena pagrindinių visuomenės sveikatos prioritetų – psichikos sveikatos gerinimas. Ypač daug dėmesio skiriama vaikų psichikos sveikatai.

Sergamumo psichikos ligomis situacija yra nagrinėjama LR Seimo Sveikatos reikalų komitete, Nacionalinės sveikatos taryboje. Sergamumo psichikos ligomis klausimams analizuoti ir spręsti sudaromos tarpžinybinės komisijos, kuriose dalyvauja Sveikatos apsaugos, Švietimo ir mokslo, Socialinės apsaugos ir darbo, Vidaus reikalų, Kalėjų departamento prie Teisingumo ministerijos, Krašto apsaugos ministerijų darbuotojai.

Tačiau valstybės politikoje yra ir nemažai trūkumų:

- Nėra tiksliai apibrėžta asmens psichikos sveikatos tikrinimo tvarka, nėra teisės aktų, reglamentuojančių pirminėse psichikos sveikatos priežiūros centruose dirbančių medikų darbo krūvius ir apimtis,

- Nėra valstybės politikos dėl jaunų specialistų suinteresuotumo likti dirbti Lietuvoje – trūksta gydytojų specialistų (psichiatrų ir ypatingai vaikų ir paauglių psichiatrų),

- medicinos psichologai, įgiję išsilavinimą, papildomai turi mokytis psichologinio vertinimo metodikų, kurios būtinos psichikos sveikatos centro darbe, tačiau valstybiniu mastu nėra užtikrinama galimybė įgyti sertifikatus darbui su metodikomis, apmokymas dirbti šiomis metodikomis vyksta atskirų institucijų (pvz., Vilniaus universiteto) iniciatyva, labai lėtai, šiuo metu apmokymas dirbti kai kuriomis labai svarbiomis metodikomis yra sustabdytas (vaikų ir paauglių intelekto vertinimo metodika WISC-III^{LT}), nėra paruošta daugelio metodikų adaptavimo ir standartizavimo strategija.

Pabrėžtina, kad Lietuvoje sveikatos politika yra nepakankamai nuosekli, nepakankamai efektyvi sveikatos priežiūros organizavimo sistema, kai keičiantis seimui ir vyriausybei, stabdomi ar kuriami nauji norminiai aktai, keičiami reformos akcentai. Tai kelia įtampą sveikatos priežiūros sistemoje, trukdo planuoti perspektyvą.

Ekonominiai veiksniai

Asmens sveikatos priežiūra yra finansuojama privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis. Šio fondo lėšomis, gydymo įstaigoms sudariusioms sutartis su ligonių kasomis, mokama už apdraustų asmenų suteiktas sveikatos priežiūros paslaugas. PSDF biudžeto išlaidų proporcijas įstatymu nustato seimas, todėl asmens sveikatos priežiūros įstaigos ekonominė situacija priklauso nuo bendros valstybės ekonominės būklės ir patvirtinto PSDF biudžeto.

Ekonominės respublikos situacijos pranašumas yra užtikrintas pastovus finansavimas iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) pagal sutartis su Teritorine ligonių kasa.

Pagrindinis trūkumas - Sveikatos apsaugos ministerija ir Valstybinė ligonių kasa neatsižvelgia į suteiktų paslaugų realius kaštus, kurie kasmet sparčiai auga, sunku pritraukti lėšas iš privačių struktūrų.

Socialiniai veiksniai

Psichikos sveikatos problemos yra susijusios su žmonių socialinėmis ir ekonominėmis sąlygomis bei gyvensena, kurią veikia socialiniai veiksniai, ir šiandien sudaro didžiąją dalį ligų naštos. Šias ligas lemia visą gyvenimą žmogų veikiantys įvairūs sveikatą lemiantys veiksniai: socialinė atskirtis, nedarbas, benamystė ir piktnaudžiavimas alkoholiu bei kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis. Ypač svarbus uždavinys yra skatinti ankstyvą depresijos diagnozavimą ir vykdyti savižudybių prevenciją, inicijuojant bendruomenines intervencijos programas. Taip pat svarbus atsparumo didinimas, kuris yra pagrindinis sveikatos apsaugos ir stiprinimo bei gerovės veiksnys tiek individualiu, tiek bendruomeniniu lygmeniu. Atsparios bendruomenės turi (arba gali susikurti) priemonės, leidžiančias joms aktyviai reaguoti į naujas ar neigiamas pasekmes sukeliančias situacijas. Taip pat jos geba pasirengti ekonominiams, socialiniams ir aplinkos pokyčiams ir tinkamai įveikti krizes ar sunkius išbandymus.

Oficialios statistikos portale pateikiami duomenys byloja Kretingos rajono gyventojų kaitą.

2021 m. rajone gyveno 37496 nuolatiniai gyventojai, 2022 m. – 37544, 2023 m. – 37421, o 2024 m. – 37378. Bendras sumažėjimas per kelerius metus buvo 118 gyventojų, tačiau ankstesnių metų patirtis gali byloti, kad tie skaičiai tam tikra prasme yra „banguojantys“. 2025 m. pradžioje Kretingos miesto gyventojų skaičius buvo stabilizavęsis ir siekė apie 16 952, o rajono gyventojų skaičius, nors ir mažėjo po 1989-ųjų, išlaikė stabilią struktūrą, ypač dėl Klaipėdos aglomeracijos poveikio. Kretinga traukia gyventojus, dirbančius Klaipėdoje, tačiau rajono gyventojų skaičius vis dar susiduria su bendromis šalies tendencijomis, kaip amžiaus struktūros kaita. Nors Kretingos rajone didelė darbingo amžiaus grupė, tačiau didžiausios grupės yra 50-59 m. ir 60-64 m. amžiaus grupėse. Ši tendencija reiškia apie darbingo amžiaus gyventojų grupės senėjimą, darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus sumažėjimą bei pensijinio amžiaus gyventojų didėjimą ateityje. Šios tendencijos kelia iššūkius teikiant psichikos sveikatos pagalbą srityje, nes vyresni žmonės dažniau susiduria su psichikos sveikatos sutrikimais. Ši tendencija paliečia ir dirbančius specialistus, nes kartu su bendrai senstančia visuomene, sensta ir pagalbą teikiantys specialistai.

Nors Kretingos rajone bedarbių skaičius ilgą laiką buvo žemesnis už Lietuvos rodiklį, 2025 metais pakilo ir sudarė 8,8%. Netekusiems darbo asmenims daugėja stresinių situacijų, pats darbo praradimas tampa krize, kuri gali sukelti laikinus, o problemai nesisprendžiant ir ilgalaikius psichikos sutrikimus. Didelę dalį darbo neturinčių asmenų tarpe sudaro mažesnę ar didesnę nedalyvumo procentą turintys asmenys. Tokie asmenys patiria didesnių sunkumų įsidarbinant, tai paveikia jų psichikos sveikatą.

Iki šiol, nepaisant įvairiais lygiais vykdytų programų ir priemonių bei stebimų teigiamų pokyčių, Lietuvoje visuomenės psichikos sveikatos rodikliai išlieka nepakankamai geri. Valstybinio psichikos sveikatos centro ir Higienos instituto duomenimis, Lietuva tebėra tarp valstybių, kuriose didelis ligotumas ir sergamumas psichikos ir elgesio sutrikimais.

Lietuvoje pastaruoju metu pastebimi svarbūs pokyčiai psichinės sveikatos srityje. Pagal Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos pateiktus duomenis 2022 metais psichinės sveikatos priežiūros sutrikimų diagnozės buvo nustatytos maždaug 20% daugiau asmenų nei 2019-aisiais. Tikėtina, kad pastaraisiais metais tokių sutrikimų taip pat padidėjo panašiu procentu. Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos duomenimis vis dažniau diagnozuojami psichikos sutrikimai, ypač tarp jaunimo ir vyresnio amžiaus žmonių.

Tyrimai atskleidžia, jog beveik 30% 15-24 metų amžiaus grupėje esančių respondentų per pastaruosius metus patyrė bent vieną psichinės sveikatos sutrikimą. Tikėtina, kad pokyčiai vyksta tiek dėl sutrikimų skaičiaus didėjimo, tiek dėl geresnės diagnostikos, tačiau tai byloja apie didėjantį psichikos sveikatos specialistų paslaugų poreikį.

Kretingos psichikos sveikatos centre apsilankiusių dėl ligos pacientų skaičius pastaraisiais metais ženkliai nesikeitė. Nežymiai sumažėjo suteiktų gydytojų psichiatrų bendras konsultacijų skaičius, tačiau labai stipriai išaugo vaikų ir paauglių psichiatrų suteiktų paslaugų skaičius, 2025 metais išaugo psichologinių ir psichoterapinių konsultacijų skaičius, nuosekliai auga socialinių darbuotojų ir atvejo vadybininkų suteiktų paslaugų skaičius (1 lentelė).

1 lentelė

Eil. Nr.	Metai	Prisirašiusių gyventojų skaičius			Suteiktos psichiatrų paslaugos		Suteiktos vaikų ir paauglių psichiatrų paslaugos		Psichologinės ir psichoterapinės paslaugos	Socialinių darbuotojų ir atvejo vadybininkų paslaugos
					ambulatorinės	nuotolinės				
		suaugusieji	vaikai	Iš viso			ambulatorinės	nuotolinės		
1.	2023	26725	5125	31850	12740	259	7	0	666	370
2.	2024	27606	5608	33214	9797	3156	81	0	592	589
3.	2025	27701	5592	33293	5759	5679	297	78	776	750

Technologiniai veiksniai

Lietuvoje elektroninės sveikatos sistema diegiama nuo 2002 metų. Nuo 2015 metų birželio mėnesio pradėtas veikti E. sveikatos sistemos (ESPBI IS) plėtros projektas, kuriuo įgyvendinta galimybė šalies gyventojams, nepaisant laiko, geografinių ar institucinių barjerų, elektroniniu būdu per e. sveikatos portalą gauti savo sveikatos istorijos duomenis. Nuo 2015-11-02 pradėjo veikti viena pagrindinių e. sveikatos sistemos dalių – elektroninis receptas (toliau - e. receptas). Pradėjus veikti e. recepto posistemei, e. receptas palengvino receptų išrašymą, receptai aiškesni, tikslesni, visada įskaitomi, dėl to farmacijos specialistams lengviau įvertinti išrašytus receptus ir išduoti pagal juos vaistus, o pacientas elektroninės sveikatos portale savo paskyroje gali matyti, kokie receptai išrašyti, kokius ir kaip vaistus turi vartoti. Gydytojams nebereikia vartoti popierinių žinytų ar katalogų išrašant receptus. Jie gali sistemoje atlikti vaisto paiešką tiek pagal konkretų vaisto pavadinimą, tiek pagal vaistinės medžiagos bendrinį pavadinimą. Recepte gydytojai gali nurodyti visą būtiną informaciją apie vaisto vartojimą, o prisijungę prie sistemos gali matyti, ar pacientas įsigijo vaistus pagal išrašytus receptus.

E. sveikatos paslaugų diegimas sumažina laiko kaštus, skirtus dokumentacijos pildymui, laukimui eilėse, sudaro galimybes kaupti ir keistis diagnostinių tyrimų informaciją, atsiranda sveikatos paslaugų duomenų apsiikeitimo operatyvumas, kokybės kontrolė. Informacinių

technologijų plėtra namų ūkiuose leidžia gauti nuotoline konsultacijas, registruotis pas sveikatos specialistus, ieškoti informacijos apie sveikatos priežiūros paslaugas, reikalauti paslaugų kokybės užtikrinimo.

Kuriant informacinę visuomenę, ypač aktualiu tampa sveikatos priežiūros personalo gebėjimas valdyti įvairias informacines technologijas, o tai suponuoja personalo kvalifikacijos kėlimą šioje srityje.

Įstaiga yra apsirūpinusi technologijomis, reikalingomis tekti licencijoje nurodytas asmens sveikatos priežiūros paslaugas. Skatinamas personalo kompiuterinis raštingumas, gydytojai ir slaugos personalas išrašo vis daugiau elektroninių receptų. 2025 m. pagal galiojančius reikalavimus atnaujinta internetinė svetainė <https://www.facebook.com/kretingos.psc.5>, pakeistas tinklalapio dizainas ir valdymas.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 6 d. įsakymu Nr. V-1406 patvirtinti išankstinės pacientų registracijos informacinės sistemos nuostatai, patvirtintas išankstinės pacientų registracijos informacinės sistemos IPR IS techninis aprašymas (specifikacija) 2024 m. suderinta su visuomenės plėtros komiteto Valstybės duomenų agentūros Valstybine ligonių kasa.

Nors prievolė tvarkyti duomenis E. sveikatoje atsirado 2018 m., tačiau psichikos sveikatos duomenų tvarkymo pradžia atidėta, tol, kol bus sudarytos techninės galimybės E. Sveikatoje. Ši galimybė užtikrinta ir nuo 2026 01 01 Lietuvoje pradedamas laipsniškas psichikos sveikatos duomenų integravimas į E. sveikatos sistemą. Pirmuoju etapu, kuris tęsis iki liepos 1 d. psichikos sveikatos duomenis E. sveikatos sistemoje tvarkys gydytojai psichiatrai ir vaikų ir paauglių gydytojai psichiatrai. Duomenys pildomi atskiroje formoje, kurios matomumas ribotas, tai užtikrins duomenų apsaugą. Šis pereinamasis laikotarpis skirtas sklandžiam sistemos įdiegimui, praktiniam išbandymui ir administracinės naštos mažinimui. Vėlesniais etapais duomenis pradės tvarkyti ir medicinos psichologai, slaugytojai, kiti specialistai. Psichikos sveikatos centro specialistai yra supažindinti su posistemės veikimu, pasiruošę pildyti dokumentus pagal keliamus reikalavimus.

VIDINĖS APLINKOS ANALIZĖ

Teisinė bazė

Kretingos psichikos sveikatos centro 2026–2028 m. strateginis veiklos planas įgyvendina:

Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymą;

Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymą;

Lietuvos Respublikos Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymą ir kitus teisės aktus susijusius su psichine sveikata.

Darbe vadovaujasi Kretingos psichikos sveikatos centro įstatais.

Organizacinė struktūra

Kretingos rajono savivaldybės taryba yra Centro steigėjas ir vienintelis dalininkas. Įstaigos valdymo organai yra visuotinis dalininkų susirinkimas ir vienasmenis valdymo organas – įstaigos vadovas (direktorius). Įstaigoje taip pat sudaromi kolegialūs organai: stebėtojų taryba, gydymo, slaugos taryba ir medicinos etikos komisija.

Įstaigos direktorius organizuoja įstaigos veiklą ir veikia įstaigos vardu santykiuose su kitais asmenimis, vadovaudamasis teisės aktais, sudaro ir nutraukia darbo sutartis su įstaigos darbuotojais. Įstaigos direktorius atsako už finansinės atskaitomybės sudarymą, visuotinio dalininkų susirinkimo sušaukimą, duomenų ir dokumentų pateikimą juridinių asmenų registru, pranešimą dalininkams apie įvykius, turinčius esminės reikšmės įstaigos veiklai, informacijos apie įstaigos veiklą pateikimą visuomenei, viešos informacijos paskelbimą, kitus veiksmus,

kurie numatyti teisės aktuose bei įstaigos įstatuose.

Žmogiškieji ištekliai

VšĮ Kretingos psichikos sveikatos centro personalo sudėtis ir darbuotojų skaičius.

2 lentelė

Eil. Nr.	Rodiklis	Darbuotojų skaičius 2023-01-01	Etatų skaičius 2023-01-01	Darbuotojų skaičius 2024-01-01	Etatų skaičius 2024-01-01	Darbuotojų skaičius 2025-01-01	Etatų skaičius 2025-01-01	Darbuotojų skaičius 2026-01-01	Etatų skaičius 2026-01-01
	Iš viso:	19	15,15	20	15,95	19	16,05	18	14,4
1.	Gydytojai	4	2,5	5	2,75	5	2,25	4	2,5
2.	Medicinos psichologai	4	2,75	3	2,55	4	3,15	4	2,5
3.	Psichoterapeutai	1	0,25	2	0,5	2	0,5	1	0,25
4.	Psichikos sveikatos slaugytojai	2	2	2	2	2	2	3	3
5.	Vyr. slaugos administratorė	0	0	1	0,5	1	0,5	1	0,5
6.	Socialiniai darbuotojai	3	3	3	3	3	3	3	3
7.	Registratorė	1	1	1	1	1	1	0	0
8.	Kitas personalas	5	3,65	5	3,65	5	3,65	4	2,65

Kretingos psichikos centre dirba patyręs ir kvalifikuotas personalas, visi medicinos darbuotojai turi darbo licencijas, sudarytos sąlygos mokytis, kelti profesinę kvalifikaciją ne tik medicinos personalui, bet ir administracinės dalies darbuotojams. Centre taikomi komandinio darbo principai, socialiniai darbuotojai yra išklause reikiamus kursus, mokėsi dirbti ir dirba atvejo vadybininkais.

Centre buvo problema su vaikų ir paauglių psichiatru - iki 2023 metų toks specialistas visai nedirbo psichikos centre, jo funkcijas iš dalies atliko suaugusiųjų psichiatrai. 2023 m. pabaigoje 0,25 etato darbo krūvių įdarbintos vaikų ir paauglių psichiatrės darbo profesionalumas neatitiko pacientų lūkesčių. Jai išėjus iš darbo, 2024 m. lapkričio mėn. įdarbinta kvalifikuota jauna specialistė, atitinkanti specialybei keliamus reikalavimus ir lūkesčius. 2025 m. jos darbo krūvis padidintas iki 0,5 etato. Nerimą kelia tai, kad du iš trijų suaugusiųjų psichiatrų ir viena iš trijų slaugytojų yra pensijinio amžiaus, tai kelia būtinybę ieškoti naujų specialistų.

Teikiamos paslaugos

Pirminė ambulatorinė psichikos sveikatos priežiūra – tai kvalifikuotų pirminės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros paslaugų, teikiamų asmens sveikatos priežiūros įstaigose, atitinkančiose psichikos sveikatos centrams keliamus reikalavimus, kompleksas. Kretingos psichikos sveikatos centre aptarnaujami gyventojai, prisirašę prie visų Kretingos miesto ir rajono pirminių sveikatos priežiūros centrų bei kitų rajonų ar miestų gyventojai, prisirašę prie Kretingos psichikos sveikatos centro. Kreipiantis į Psichikos sveikatos centrą, siuntimas iš šeimos gydytojo nebūtinai. Neapdraustiems socialiniu draudimu asmenims nemokamai teikiama tik būtinoji psichiatro pagalba.

Psichiatrijos dienos stacionare teikiamos nemokamos (kompensuojamos iš PSDF) psichinės sveikatos priežiūros paslaugos (žiūrėti „Vidaus tvarkos taisyklės“). Psichiatrijos dienos stacionare paslaugas gauna pacientai, turintys įvairių psichinės sveikatos sutrikimų ar susiduriantys su psichologinėmis problemomis, patiriantys krizes, gavę gydytojo psichiatro siuntimą.

Planavimo sistema

Įstaigos veikla planuojama vadovaujantis valdymo organų patvirtintu perspektyviniu veiklos planu ir sutartimi sudaryta su Teritorine ligonių kasa dėl paslaugų nomenklatūros, jų teikimo finansinių ataskaitų rinkinių duomenis bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams ir pareikšti nepriklausomą nuomonę, kokybės derinimo sąlygų, kiekio, sutartinės sumos ir apmokėjimo sąlygų. Įstaigos veikla vertinama pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2025 m. gegužės 21 d. Nr. V-482 įsakymu patvirtintą LNSS viešųjų ir biudžetinių įstaigų, teikiančių asmens sveikatos priežiūros paslaugas, veiklos rezultatų vertinimo rodiklių 2025 m. siektinas reikšmes. Pagal nustatytas vertinimo rodiklių siektinas reikšmes, kiekvienais metais įstaiga rengia veiklos planą siektinų reikšmių įvykdymui.

Finansiniai ištekliai

Siekiant užtikrinti, kad veikla būtų vykdoma įstatymų ir teisės aktų nustatyta tvarka, kad įstaigos turtas ir finansai būtų apsaugoti nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo ir kitų neteisėtų veikų, įstaigoje vykdoma vidaus finansų kontrolė. 2025 m. centro einamųjų metų veiklos preliminarus perviršis – 6873 eurų (suma gali nežymiai kisti po finansinių metų užbaigimo pajamų ir išlaidų patikslinimo). Sukauptos lėšos bus naudojamos Centro įstatuose numatytai veiklai užtikrinti ir teikiamų paslaugų kokybei gerinti, viešojo intereso poreikiams tenkinti.

Vidaus darbo kontrolė

Vidaus darbo kontrolė užtikrinama patvirtintomis darbo tvarkos taisyklėmis ir vidaus tvarkos taisyklėmis, VšĮ Kretingos psichikos sveikatos centro vidaus kontrolės politika, patvirtinta 2021-06-11 d. KPSC direktoriaus įsakymu Nr. V-27A. Įstaiga vadovaujasi LR vidaus kontrolės ir audito, LR viešųjų įstaigų, LR biudžeto sandaros, LR buhalterinės apskaitos, LR viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymais ir kitais galiojančiais teisės aktais. 2025-11-13 d. atliktas Vidaus medicininis auditas, pagal sutartį su „MB Parabėja“, suformuota „Vidaus medicininio audito ataskaita už 2025 metus“.

Informacinių technologijų diegimo ir vystymo lygis

Lietuvoje elektroninės sveikatos sistema diegiama nuo 2002 metų. nuo 2015 metų birželio mėnesio pradėtas veikti e. sveikatos sistemos (ESPBI IS) plėtros projektas, kuriuo įgyvendinta galimybė šalies gyventojams, nepaisant laiko, geografinių ar institucinių barjerų, elektroniniu būdu per e. sveikatos portalą gauti savo sveikatos istorijos duomenis. Nuo 2015-11-02 pradėjo veikti viena pagrindinių e. sveikatos sistemos dalių – elektroninis receptas (toliau - e. receptas). pradėjus veikti e. recepto posistemei, e. receptas palengvino receptų išrašymą, receptai

aiškesni, tikslesni, visada įskaitomi, dėl to farmacijos specialistams lengviau įvertinti išrašytus receptus ir išduoti pagal juos vaistus, o pacientas elektroninės sveikatos portale savo paskyroje gali matyti kokie receptai išrašyti, kokius ir kaip vaistus turi vartoti. Gydytojams nebereikia vartoti popierinių žinytų ar katalogų išrašant receptus. Jie gali sistemoje atlikti vaisto paiešką tiek pagal konkretų vaisto pavadinimą, tiek pagal vaistinės medžiagos bendrinį pavadinimą. Recepte gydytojai gali nurodyti visą būtiną informaciją apie vaisto vartojimą, o prisijungę prie sistemos gali matyti, ar pacientas įsigijo vaistus pagal išrašytus receptus.

E. sveikatos paslaugų diegimas sumažina laiko kaštus, skirtus dokumentacijos pildymui, laukimui eilėse, sudaro galimybes kaupti ir keistis diagnostinių tyrimų informaciją, atsiranda sveikatos paslaugų duomenų apsiukeitimo operatyvumas, kokybės kontrolė. Informacinių technologijų plėtra namų ūkiuose leidžia gauti nuotoline konsultacijas, registruotis pas sveikatos specialistus, ieškoti informacijos apie sveikatos priežiūros paslaugas, reikalauti paslaugų kokybės užtikrinimo.

Kuriant informacinę visuomenę, ypač aktualiu tampa sveikatos priežiūros personalo gebėjimas valdyti įvairias informacines technologijas, o tai suponuoja personalo kvalifikacijos kėlimą šioje srityje.

Įstaiga apsirūpinusi technologijomis, reikalingomis teikti licenciijoje nurodytas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, skatinamas personalo kompiuterinis raštingumas, gydytojai ir slaugos personalas daugumą receptų ir siuntimų išrašo elektroniniu būdu, išskyrus išimtinus atvejus, daugiausiai dėl to, kad stringa e. sveikatos sistema. Veikia įstaigos internetinė svetainė <https://www.facebook.com/kretingos.psc.5>. 2025 metais pakeistas tinklalapio dizainas ir valdymas. .

Informacija apie vykdomus projektus

Kretingos psichikos sveikatos centras kartu su partneriais - Kretingos pirminės sveikatos priežiūros centru, Kartenos pirminės sveikatos priežiūros centru, Salantų pirminės sveikatos priežiūros centru, UAB Kretingos šeimos medicinos centru, UAB Baltic Medics, VŠĮ Kretingos ligonine, 2024 metais įsijungė į Kretingos rajono savivaldybės įgyvendinamą projektą „Sveikatos priežiūros paslaugų kokybės gerinimas Kretingos rajono savivaldybėje“. Projekto tikslas – pagerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą Kretingos rajono savivaldybėje.

Pagal vykdomą projektą Kretingos psichikos sveikatos centro pacientų gydymo sąlygų bei darbuotojų darbo sąlygų gerinimui, buvo skirta 24 616,14 eurų. Iš jų 800,00 eurų rangos darbams, 23 816,14 eurų įrangos ir baldų įsigijimui. 2025 metais projektas buvo sėkmingai įvykdytas, sudaryti reikiami sandoriai, atliktas remontas, įsigyta numatyta įranga ir baldai.

SSGG ANALIZĖ

Stiprybės:

- Įstaigoje dirba pilna kvalifikuota psichikos sveikatos centro specialistų komanda.
- Sudarytos sąlygos profesinei kvalifikacijai kelti.
- Sėkmingai veikia psichiatrijos dienos stacionaras.
- Įdiegta elektroninė pacientų registracija.
- Teigiamas įstaigos veiklos finansinis rezultatas.

Silpnybės:

- Įstaigos medicinos personalo amžiaus vidurkio didėjimas.
- Vyresnių specialistų apsunkintas imlumas naujovėms.
- Ryškus neatitikimas tarp kvalifikuotų sveikatos priežiūros specialistų paklausos ir pasiūlos.
- Valstybiniu lygmeniu nesutvarkytas medicinos psichologų paruošimas dirbti su psichikos centruose reikalingomis vertinimo metodikomis.

Galimybės:

- bendradarbiauti su sveikatos priežiūros įstaigomis ir socialinės globos ir rūpybos institucijomis.
- dalyvauti projektuose, siekiant pritraukti papildomų lėšų psichikos sveikatos ir sutrikimų paslaugų plėtimui.
- mažinti stigmatas apie psichikos ligomis sergančius žmones socialinėse medijose, spaudoje.
- naudotis skatinimo priemonėmis sveikatos priežiūros specialistų pritraukimui pagal Kretingos savivaldybės 2025 m. tarybos sprendimu patvirtinta tvarką.

Grėsmės:

- Ribotas PSDF biudžetas sveikatos priežiūros paslaugų finansavimui.
- Pacientų prisirašymas prie kitų rajonų pirminių sveikatos priežiūros centrų.
- Didėjantis medicinos personalo amžiaus vidurkis.
- Sveikatos reformų nuoseklumo trūkumas.

STRATEGINĖS KRYPTYS

Strateginio plano tikslas – efektyviai organizuoti įstaigos veiklą, tinkamai pasirinkti ir įgyvendinti veiklos tikslus ir prioritetus, siekiant racionalaus finansinių ir materialinių išteklių panaudojimo, numatyti, planuoti ir įgyvendinti psichikos sveikatos srities kaitos pokyčius.

Misija – gerinti aptarnaujamų gyventojų psichikos sveikatą, suteikiant jiems saugias, kokybiškas, mokslu ir praktika pagrįstas sveikatos priežiūros paslaugas, racionaliai naudoti materialinius ir žmogiškuosius išteklius, maksimaliai tenkinti pacientų, jų šeimos narių bei darbuotojų poreikius ir lūkesčius.

Vizija – akredituotas, atitinkantis Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos standartų reikalavimus, tinkamai administruojamas, aprūpintas reikiamaisiais ištekliais ir pranašumo siekiantis per teikiamų paslaugų kokybę bei įvairovę psichikos sveikatos centras.

Prioritetinės kryptys:

- Psichikos sveikatos stiprinimas ir psichikos sutrikimų prevencija.
- Modernios, pacientų poreikius atitinkančios paslaugos.
- Išplėstinės pilnos specialistų komandos paslaugos suaugusiems, vaikams ir paaugliams.
- Technologijų plėtra, infrastruktūros gerinimas.
- Dienos stacionaro paslaugų plėtojimas suaugusiems, dienos stacionaro paslaugų vaikams ir paaugliams teisinės bazės ruošimas.

STRATEGINIAI TIKSLAI, UŽDAVINIAI, PRIEMONĖS IR VERTINIMO KRITERIJAI

1. Strateginis tikslas – Kretingos rajono gyventojų psichinės sveikatos, organizuojant ir teikiant visapusišką pagalbą psichikos ir elgesio sutrikimų turintiems asmenims bei jų šeimoms gerinimas; paslaugų prieinamumo ir teikimo sąlygų gerinimas.						
1.1. Uždavinys Užtikrinti specializuotų, kvalifikuotų pirminės ambulatorinės psichikos sveikatos priežiūros paslaugų teikimą						
Įgyvendinimo priemonės		Vertinimo kriterijai	Atsakingi asmenys	Metai/Siektinas rodiklis/numatomos lėšos (eurais)		
				2026	2027	2028
1.1.1	Teikti medicininę pagalbą ūmių psichikos sutrikimų atvejais.	Paslauga suteikiama kreipimosi dieną	Gydytojai psichiatrai, slaugytojai, direktorė	100 % Lėšų poreikio nėra	100 % Lėšų poreikio nėra	100 % Lėšų poreikio nėra
1.1.2.	Teikti kompleksinę psichologinę, medicininę ir socialinę pagalbą savižudybės krizę patiriantiems asmenims	Paslauga suteikiama kreipimosi dieną	Specialistai, direktorė	100 % Lėšų poreikio nėra	100 % Lėšų poreikio nėra	100 % Lėšų poreikio nėra
1.1.3.	Teikti kompleksinę psichologinę, medicininę ir socialinę pagalbą savižudybės krizę patyrusiems asmenims, grįžusiems po stacionarinio gydymo	Susisiekiama su pacientu tą pačią ar sekančią dieną po ligos epikrizės iš stacionaro gavimo	Specialistai, atvejo vadybininkai.	100 % Lėšų poreikio nėra	100 % Lėšų poreikio nėra	100 % Lėšų poreikio nėra
		Pacientui 4 kartus neatsiliepus telefonu ir/ar	Specialistai, atvejo vadybininkai.			

		įtariant pavojų gyvybei, pranešama kitoms tarnyboms (pvz. VTAS), organizuojamas lankymas namuose				
1.1.4.	Pacientų, nutraukusių gydymą, kuris būtinas pagal jų psichikos sveikatos sutrikimą, priežiūra.	Informavimas telefonu dėl gydymo tęstinumo būtinumo	Atvejo vadybininkai, socialiniai darbuotojai	Gydytojo psichiatro nukreipimu per 7 darbo dienas	Gydytojo psichiatro nukreipimu per 7 darbo dienas	Gydytojo psichiatro nukreipimu per 7 darbo dienas
		Esant poreikiui, lankymas namuose.		Lėšų poreikio nėra	Lėšų poreikio nėra	Lėšų poreikio nėra
1.1.4.	Teikti psichologinę ir socialinę pagalbą psichikos sutrikimų turinčių asmenų šeimoms.	Asmenų skaičius procentais pagal sudarytą atvejo vadybos planą	Atvejo vadybininkai, socialiniai darbuotojai, psichologai	80% Lėšų poreikio nėra	80% Lėšų poreikio nėra	85% Lėšų poreikio nėra
1.1.5.	Skatinti įstaigos darbuotojų kvalifikacijos kėlimą	Lėšos skirtos kvalifikacijai kelti	Administracija	3200€	3400€	3600€
1.1.6.	Tobulinti e-paslaugų teikimą	Išrašytų E-receptų skaičius (% nuo visų išrašytų)	Gydytojai psichiatrai	98-99%	98-99%	98-99%
		Išrašytų e-siuntimų skaičius (% nuo visų išrašytų)	Gydytojai psichiatrai	90-95%	90-95%	95-98%
		Duomenų teikimas Išankstinėje pacientų registracijos informacinėje sistemoje IPR IS	Psichikos sveikatos slaugytojai, vyr. slaugos administratorė	80%	85%	85%

1.1.7.	Padidinti vaikų ir paauglių gydytojo psichiatro darbo krūvį	Padidintas darbo krūvis dirbančiam specialistui arba priimtas dar vienas specialistas	Direktorė	0, 75 etato 30000€	1 etatas 30000€	1 etatas 30000€
1.1.8.	Sudaryti galimybę medicinos psichologui mokytis suaugusių intelekto vertinimo metodikos taikymo	Pradėtas ir/ar tęsiamas mokymasis	Administracija	1500€	1500€	2000€
1.1.9.	Sudaryti galimybę medicinos psichologui mokytis vaikų vertinimo metodikų taikymo	Pradėtas ir/ar tęsiamas mokymasis	Administracija	1500€	1500€	2000€
1.1.10.	Vykdyti Įstaigos veiklos rezultatų analizę	Teigiamas įstaigos finansinis rezultatas	Administracija	Teigiamas įstaigos finansinis rezultatas	Teigiamas įstaigos finansinis rezultatas	Teigiamas įstaigos finansinis rezultatas
1.2. Uždavinys. Užtikrinti specializuotų, kvalifikuotų dienos stacionaro paslaugų teikimą bei plėtrą.						
Įgyvendinimo priemonės		Vertinimo kriterijai	Atsakingi asmenys	Metai/Siektinas rodiklis		
				2026	2027	2028
1.2.1.	Suaugusiųjų dienos stacionaro paslaugų sutartinio skaičiaus suteikimas pagal sutartį, pasirašytą su VLK	Suteikta paslaugų $\geq$ pagal sutartį su VLK	Direktorė, dienos stacionaro specialistai	Suteikta paslaugų $\geq$ pagal sutartį su VLK	Suteikta paslaugų $\geq$ pagal sutartį su VLK -	Suteikta paslaugų $\geq$ pagal sutartį su VLK -
1.2.2.	Siekti, kad dienos stacionarą lankę pacientai per 3-6 mėnesius nepatektų į	Asmenų skaičius procentais	Dienos stacionaro specialistai	70%	80%	85%

	psichiatrinio profilio stacionarą					
1.2.3.	Siekti, kad iki dienos stacionaro lankymo dirbę pacientai grįžtų į darbo rinką per 3-6 mėnesius	Asmenų skaičius procentais	Dienos stacionaro specialistai	85%	85%	90%
2. Strateginis tikslas – Sveikesnės ir atsparesnės visuomenės kūrimas, stigmos psichikos sveikatos sutrikimų atžvilgiu mažinimas						
2.1. Uždavinys. Tobulinti švietėjišką veiklą bendruomenėje.						
Įgyvendinimo priemonės		Vertinimo kriterijai	Atsakingi asmenys	Metai/Siektinas rodiklis/numatomos lėšos eurai		
				2026	2027	2028
2.1.1.	Straipsniai, interviu rajoninėje ir regioninėje spaudoje	Straipsnių, interviu skaičius	Specialistai, direktorė	2000€	2000€	2000€
2.1.2.	Aktualios informacijos skelbimas centro internetinėje svetainėje	Informacijos vienetų skaičius	Specialistai, direktorė	2-3 vnt. Lėšų poreikio nėra	3-4 vnt. Lėšų poreikio nėra	3-4 vnt. Lėšų poreikio nėra
2.1.3	Pranešimų rengimas organizuojamiems renginiams psichikos sveikatos tema	Dalyvavimas renginiuose (vnt.)	Specialistai, direktorė	1-2 vnt. 1000€	1-2 vnt. 1200€	1-2 vnt. 1200€
2.2. Uždavinys. Tobulinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą siekiant organizuoti savalaikę ir kokybišką psichikos sveikatos pagalbą.						
Įgyvendinimo priemonės		Vertinimo kriterijai	Atsakingi asmenys	Metai/Siektinas rodiklis		
				2026	2027	2028

2.2.1.	Dalyvavimas Kretingos rajono savivaldybės narkotikų kontrolės komisijos veikloje	Dalyvavimas posėdžiuose, siūlymų teikimas	Direktorė, specialistai	Pagal narkotikų kontrolės komisijos planą	Pagal narkotikų kontrolės komisijos planą	Pagal narkotikų kontrolės komisijos planą
2.2.2.	Bendradarbiavimas pagal „Sveikatos priežiūros įstaigų, teikiančių sveikatos priežiūros paslaugas Kretingos rajono savivaldybėje, bendradarbiavimo sutartį“	Dalyvavimas pasitarimuose, siūlymų teikimas	Direktorė	Pagal sveikatos centro planą	Pagal sveikatos centro planą	Pagal sveikatos centro planą
2.2.3.	Bendradarbiavimas su sveikatos priežiūros įstaigomis, įstaigomis, teikiančiomis psichologinę ir socialinę pagalbą, visuomeninėmis organizacijomis	Nuolatinis dalinimasis informacija, teikiamų paslaugų pasiskirstymas	Direktorė, specialistai	Iškilus poreikiui pacientui teikti kompleksinę pagalbą	Iškilus poreikiui pacientui teikti kompleksinę pagalbą	Iškilus poreikiui pacientui teikti kompleksinę pagalbą